

بِاعْتِبَارِ الْخُرُوجِ وَالْزُّوْلِ وَحَاصِلُ مَقَامِ التُّبُوَّةِ أَيْضًا كَذَلِكَ بِاعْتِبَارِ الْخُرُوجِ وَالْزُّوْلِ غَايَةُ مَا فِي الْبَابِ أَنَّ مَقَامَ الْوَلَايَةِ ظِلُّ مَقَامِ التُّبُوَّةِ وَكَمَالَاتُ الْوَلَايَةِ ظِلَالٌ لِكَمَالَاتِ التُّبُوَّةِ وَكُلَّمَا يُقَالُ فِي مَقَامِ السَّكْرِ مَعْدُورٌ وَمَغْفُورٌ عَنْهُ وَهَذَا الْفَقِيرُ أَيْضًا شَرِيكٌ لَهُمْ فِي السَّكْرِيَّاتِ وَلِهَذَا كَتَبَ فِي بَعْضِ مَكَاتِيهِ أَنَّ الْكَلِمَةَ الْأُولَى مُنَاسِبَةٌ لِمَقَامِ الْوَلَايَةِ وَالْكَلِمَةُ الثَّانِيَّةُ مُنَاسِبَةٌ لِمَقَامِ التُّبُوَّةِ وَالسَّكْرُ أَيْضًا نِعْمَةٌ عَظْمَى إِنَّ تَيَسَّرَ الْخُرُوجُ مِنْهُ إِلَى الصَّحْوِ وَمِنْ كُفْرِ الطَّرِيقَةِ إِلَى إِسْلَامِ الْحَقِيقَةِ "رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا" بِحُرْمَةِ حَبِيبِكَ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ وَيَرْحَمُ اللَّهُ عَبْدًا قَالِ آمِينَ.

TÜRKÇE ANLAMI

İmam-ı Rabbanî bu mektubu, akli ve nakli ilimleri haiz bulunan değerli oğlu Hacı Muhammed Said'e (Allah selamet versin) göndermiştir.

"*Lâ ilâhe illallah Muhammedün rasûlullah*" Bu cümlelerin ilk kısmı Yüce Zat mertebesinin ispatıdır. Her ne kadar vücup mertebesi (Allah Teala); nokta, daire, uzunluk, genişlik ve derinlik gibi şekillerle ifade edilemezse de bu mertebenin sembolik şekillerde nokta suretinde zuhuru, onun uzunluk veya genişlik suretinde zuhurundan daha yakın ve tutarlı görünmektedir. Binaenaleyh bu cümlelerin ispat ifade eden birinci kısmı keşiflerde nokta şeklinde görülmektedir. Cümlelerin ikinci kısmı olan "*Muhammedün rasûlullah*" sözü, cisim ve cevherlerle ilişkili olan halkı davet işini bildirdiğinden uzunluk ve genişliğin onda pekala yeri vardır. Binaenaleyh keşif nazarında bu makamın sembolü uzun ve geniş bir şekil olarak görülmektedir. Bu makamda salık henüz üzerinden etkisini atamadığı manevi geçkinlik sebebiyle ikinci sözü adeta bir deniz gibi görür. Birinci sözü de bu denizin yanında sadece bir nokta zanneder. İşte bu sebeptendir ki, fakir, etkisinden tam kurtulamadığı manevi geçkinlik sebebiyle ikinci kelimenin deniz, birinci kelimenin onun yanında sadece bir nokta olduğu hükmüne varmış ve bunu mektuplarında yazmıştı. *Bu konuda Fütûhât-ı Mekkiyye sahibi İbn-i Arabî de Muhammedî cemîn, sonsuz ilahî cemîden daha geniş olduğunu söylemiştir.*

Keyfiyet dışı olan vücup mertebesinin genişliği ve kuşatıcılığı zuhur edip uzunluğu ve genişliğiyle bütün alemin bu mertebe karşısında adeta uçsuz bucaksız deryanın yanında zerre gibi kaldığı ortaya çıktığı zaman salık, önceleri nokta gibi gördüğü şeyin aslında uçsuz bucaksız bir deniz olduğunu, okyanus gibi gördüğü şeyin de bunun yanında zerre gibi oldu-

ğunu fark ediyor.

Velayet birinci söze, nübüvvet de ikinci söze münasip olduğu için kimse bundan hareketle velayetin nübüvvetten üstün olduğu zannına kapılmasın. Çünkü biz diyoruz ki nübüvvet bu iki mukaddes sözün toplamından ibarettir. Nübüvvet makamının yükselişi birinci sözle, inişi ise ikinci sözledir. Bu bakımdan her iki söz de nübüvvet makamında yer almaktadır. Yoksa bazılarının zannettiği gibi sadece ikinci söz nübüvvet makamının payı değildir. Bunlara göre birinci söz sadece velayet mertebesine mahsustur. durum böyle değildir. Zira her iki söz de yükseliş ve iniş itibarıyla hem velayet hem de nübüvvet makamında bulunmaktadır. Şu kadar var ki velayet makamı nübüvvet makamının bir gölgesidir. Kemâlât-ı velayet de kemâlât-ı nübüvvetin bir gölgesidir. Manevi geçkinlik sırasında söylenen her şey affolunmuştur. Bu fakir de manevi geçkinlik eseri söylenen şeylerde onlar gibidir. Bu sebeple bir zamanlar bazı mektuplarımda birinci kelimenin velayet makamına, ikinci kelimenin de nübüvvet makamına münasip olduğunu yazmıştım. Eğer etkisinden kurtulup ayılmak ve tarikatın küfründen hakikatın İslam'ına geçmek nasip olursa manevi geçkinlik de büyük bir nimettir.

“Ey rabbimiz! Eğer unuttur ya da yanıltırsak bizi sorumlu tutma” (el-Bakara, 286) “Amin” diyen kula Allah merhamet etsin...

﴿ KELİME ANLAMI ﴾

71. إِلَىٰ حَضْرَةِ أَلَمَكْتُوبِ الْحَادِي وَالسَّيْعُونَ < Yetmiş birinci mektup (Nâme gönderilmiştir) >

أَكْلِي وَنَاكْلِي جَامِعِ الْعُلُومِ الْعَقْلِيَّةِ وَالتَّجَلِّيَّةِ Hazreti Mahdumzâde (oğlu) Akli ve nakli

İlimleri cem eden مُحَمَّدٌ سَعِيدٌ Hâce Muhammed Said'e اللَّهُ تَعَالَىٰ Sâlemü Allah ona selamet versin >

يُحْيِي وَيُمِيتُ وَيُعْزِزُ وَيُضْعِفُ وَيُغْنِي وَيُفْقِرُ وَيُغْنِي وَيُفْقِرُ

كَلِمَةُ الْأُولَىٰ La ilahe illallah Muhammedün Rasulüllah

Birinci kelime يَحْيِي وَيُمِيتُ içermektedir (Nâsi?)

يُحْيِي وَيُمِيتُ وَيُعْزِزُ وَيُضْعِفُ وَيُغْنِي وَيُفْقِرُ وَيُغْنِي وَيُفْقِرُ

مِنْ ظُهُورِ تِلْكَ الْمَرْتَبَةِ وَتَقْدَسَتْ (Nâsi?)

مِنْ ظُهُورِ تِلْكَ الْمَرْتَبَةِ وَتَقْدَسَتْ (Nâsi?)

وَأَنْ ظُهُورِ تِلْكَ الْمَرْتَبَةِ وَتَقْدَسَتْ (Nâsi?)

وَأَنْ ظُهُورِ تِلْكَ الْمَرْتَبَةِ وَتَقْدَسَتْ (Nâsi?)

وَأَنْ ظُهُورِ تِلْكَ الْمَرْتَبَةِ وَتَقْدَسَتْ (Nâsi?)

وَأَنْ ظُهُورِ تِلْكَ الْمَرْتَبَةِ وَتَقْدَسَتْ (Nâsi?)

İspat eden kelime *الْكَلِمَةُ الْمُثْبِتَةُ* Hiç şüphesiz *فَلَا حَرَمَ* Ne de derinlik için *وَلَا لِعُمْقٍ* için kelime *وَكَلِمَةٌ* Nokta gibi *كَالنَّقْطَةِ* (Ne gibi?) Keşfi surette *فِي الصُّورَةِ الْكَشْفِيَّةِ* (Nereden?) lime görülür *لَمَّا كَانَتْ مِنْهُ* Muhammedün Rasulullah kelimesi *مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ* Haber verici olunca *بِالْأَحْسَامِ* (Ne ile?) Ki, (bu davet) alakalıdır *الَّتِي تَتَعَلَّقُ* Halkı davetten *عَنْ دَعْوَةِ الْخَلْقِ* (Neden?) Cisim ve cevher ile *وَالْبَسْطِ فِيهَا* Uzunluk ve genişliğin onda vardır *(Neyle?)* *صُورَةٌ هَذَا* Açığa çıkar *تَظْهَرُ* Hiç şüphesiz *فَلَا حَرَمَ* Sabit bir ayağı *قَدَمٌ رَاسِخٌ* (Nasıl?) *وَالْمَقَامِ الْمِثَالِيَّةِ* Bu makamın misal alemindeki sureti *(Nereden?)* *يَجِدُ السَّلَكُ* Bu makamda *وَفِي هَذَا الْمَقَامِ* Geniş ve uzun olarak *طَوِيلَةً عَرِضَةً* (Nasıl?) *سَالِكٌ* Kendi- *بِوَسِطَةِ بَقِيَّةِ السَّكْرِ* (Ne ile bulur?) İkinci kelimeyi *الْكَلِمَةُ الثَّانِيَّةِ* (Neyi?) Salik bulur *وَيَتَحَيَّلُ الْكَلِمَةُ الْأُولَى* Deniz gibi *كَالْبَحْرِ* (Ne gibi bulur?) *كَالنَّقْطَةِ* Nokta gibi *(Nereden?)* *فِي حَبِّ ذَلِكَ الْبَحْرِ* Şu denizin yanında *هَهُنَا* İşte bundan dolayı *هَذَا النِّقِيرُ* Bu fakir hükmetti *(Ne ile?)* *أَنَّ الْكَلِمَةَ* Ve yazdı ki, *وَكَتَبَ* Kendisinde kalan sekrin vasıtasıyla *بِوَسِطَةِ بَقِيَّةِ السَّكْرِ* *كَالنَّقْطَةِ فِي حَبِّهِ* Birinci kelime ise *وَالْكَلِمَةُ الْأُولَى* *بَحْرٌ* (Nedir?) İkinci kelime *ONUN* Yanında nokta gibidir *أَيْضًا* *فَتُفَوِّحَاتِ الْمَكِّيَّةِ* Futuhat-ı Mekkiye sahibi de dedi *مُحَمَّدِي* Bu makamda *فِي هَذَا الْمَقَامِ* (Nereden?) *أَحْمَعُ* Daha geniştir *(Neden?)* *مِنْ الْجَمْعِ الْإِلَهِيِّ الْأَمْتَنَاهِي* Sonsuz ilahi cemedicilikten *وُجُوبِ الْأَكْيَفِيَّةِ* (Ne?) *فَإِذَا بَدَتْ* Vücup *وَتَقَدَّسَتْ* Allah yüce ve mukaddesdir *(Ne ile zafur ettiğinde?)* *وَزُحُورُ* Allah Subhânehu'nun inayetiyle *وَزُحُورُ* Ve zuhur ettiğinde *بِالْمَقَامِ* Bu mukaddes mertebenin keyfiyetsiz *بِالْمَقَامِ* Bütün- *بِالْمَقَامِ* Alemin hükmü *(Nasıl?)* *بِالْمَقَامِ* Bu uzunluk ve genişliğiyle *(Ne olduğunda?)* *بِالْمَقَامِ* O cüzün hükmü ki, *لَا يَتَجَزَّى* Parçalanmaz *(Neye nispetle alemin hükmü böyle olunca?)* *فِي ذَلِكَ* Salik bulur *(Nereden?)* *بِحَرٍّ لَا نِهَايَةَ لَهُ* Sonu olmayan denize nisbelle *وَجَدَهُ* Onu ilk önce nokta olarak *بِالْمَقَامِ* Bu vakitte *(Neyi?)* *وَبَرَى الْبَحْرَ* Uçsuz bucaksız deniz olarak *بِحَرٍّ لَا نِهَايَةَ لَهُ* (Şimdi ne olarak bulur?) bulmuştu

مِنْ الْجَزْءِ (Neden?) أَصْغَرَ (Neye olarak?) Daha küçük olarak (Neden?)
HİÇBİR أَحَدٌ (Nim?) Zannetmesin (ولا يظنّ) Parçalanmaz لا يتجزى O cüzden ki الذى
kimse هُنَا Burada (Neye zannetmesin?) أَن الْوَلَايَةَ Muhakkak ki velayet أَفْضَلُ Daha üstündür
Uygun مُنَاسِبَةٌ (Neye?) Velayet olduğu için لِكُونِ الْوَلَايَةِ (Neden?) Nübüvvetten (Neden?)
Elverişli olduğu için (Neye?) مَلَائِمَةٌ Nübüvvetse وَالتَّبَوُّةُ Birinci kelimeye (Neye?)
لِلْكَلِمَةِ الْأُولَى İkinci kelimeye (böyle zannetmesin) لِلْكَلِمَةِ الثَّانِيَةِ Çünkü biz deriz ki: التَّبَوُّةُ
Bu iki عَنْ مَحْصُولِ كِلْتَا الْكَلِمَتَيْنِ الْمُقَدَّسَتَيْنِ (Neden?) İbarettir عِبَارَةٌ Nübüvvet Muhakkak ki
Alakalıdır (Neye?) يَتَعَلَّقُ نُبُؤْهُنِ Nübüvvetin yükselişi عُرُوجُ التَّبَوُّةِ mukaddes kelimenin toplamından
İkinci keli- بِالْكَلِمَةِ الثَّانِيَةِ Nübüvvetin inisi وَنَزُولُهَا Birinci kelimeyle (Neye?)
HAVSİLِ مَقَامٍ بِكُلِّ مَحْمُوعٍ الْكَلِمَتَيْنِ Böylece iki kelimenin toplamı (alakalıdır)
Yoksa sadece ikinci kelime لَا أَنَّ الْكَلِمَةَ الثَّانِيَةَ فَقط olur Nübüvvet makamının payı
değildir (Neye?) نُبُؤْهُنِ Nübüvvet makamının payı (Neye?) حَاصِلِ التَّبَوُّةِ
Bazılarının zannettiği ve sandığı gibi (Neye zannettiği gibi?) بِالْوَلَايَةِ
Halbuki durum böyle değildir وَلَيْسَ كَذَلِكَ Birinci kelimenin velayete mahsus olduğunu
Velayet makamının payıdır (Neye?) حَاصِلِ مَقَامِ الْوَلَايَةِ بل كِلْتَا الْكَلِمَتَيْنِ
Aynı وَحَاصِلِ مَقَامِ التَّبَوُّةِ أَيْضًا كَذَلِكَ Çıkış ve inisi ilibariyle بِالْعُرُوجِ وَالنَّزُولِ (Neye?)
Çıkış ve inisi şekilde nübüvvet makamının da payıdır (Neye?)
Muhakkak velayet makamı ظِلٌّ مَقَامِ الْوَلَايَةِ Hasılı kelimeler غَايَةُ مَا فِي الْبَابِ ilibariyle
Kemâlât-ı velayet de ظِلَالٌ الْوَلَايَةِ Nübüvvet makamının gölgesidir مَقَامِ التَّبَوُّةِ
Söylenen her şey وَكُلُّمَا يُقَالُ نُبُؤْهُنِ كِلْمَاتٌ لِكِمَالَاتِ التَّبَوُّةِ (Neye?) Gölgeleridir
Mazur görülmüş ve وَمَعْفُورٌ عَنْهُ Sekir makamında (Nerede?) فِي مَقَامِ السَّكْرِ
Onlara ortakdır (Nerede?) فِي السَّكْرِيَّاتِ وَهَذَا الْفَقِيرُ أَيْضًا Bu fakir de
Bundan dolayı yazmıştı (Nerede?) وَلِهَذَا كَتَبَ Sekir halinde söylenen sözlerde
Münasiptir (Neye?) الْمَقَامِ الْأُولَى Birinci kelime وَكِلْمَةُ الثَّانِيَةِ İkinci kelime
Münasiptir (Neye?) مَقَامِ التَّبَوُّةِ Nübüvvet makamına Nübüvvet makamına
Büyük bir nimettir عِزٌّ عَظِيمٌ وَالسَّكْرُ أَيْضًا Nübüvvet makamına
Sahv/ayıklık ha- إِلَى الصَّحْوِ Eğer ondan çıkmak nasip olursa (Neye?)

line (Daha neden çıkmak nasip olursa?) كُفِّرِ الطَّرِيقَةَ وَمِنْ Tarikatın küfründen (Nereye?) إِلَى إِسْلَامٍ (Nereye?)
 أَنْ نَسِينَا أَوْ لَا نَتَوَاحِدُنَا! Bizi sorumlu tutma رَّبَّنَا Ey Rabbimiz! حَقِيقَةُ Hakik-i İslam'a
 شَآيَتْ أُنُوتُورُ وَآيَانِلسَاكُ (Xâmin hürmetine?) حَبِيبِكَ Senin habibin hürme-
 tine وَعَلَى آلِهِ وَوَعَلَى آلِهِ Ve Allah وَيَرْحَمُ اللَّهُ Ona ve ehline وَالسَّلَامُ Salat-u selam olsun
 merhamet etsin (Âmin) آمِينَ Amin diyen kula...